

Návrh na zmenu účelu výdavkov v kapitole Ministerstva kultúry Slovenskej republiky pôvodne určených na vybudovanie Múzea slovenského vyst'ahovalectva v Bratislave a na zabezpečenie jeho fungovania a financovania v rokoch 2024 - 2032

V zmysle Uznesenia Vlády Slovenskej republiky č. 387/2022 z 8. júna 2022 boli zabezpečené výdavky kapitole Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky na vybudovanie a prevádzku Múzea slovenského vyst'ahovalectva v Bratislave ako samostatného múzea v rámci organizačnej štruktúry Slovenského národného múzea v celkovej sume 14 200 000 eur na roky 2023 – 2032.

Na základe skutkového stavu vyplýva, že je nemožné realizovať najmä úlohy stanovené v bode B.8. uznesenia, ktoré sa týkajú vybudovania nového Múzea, predovšetkým z dôvodu neexistencie pozemku v Bratislave, kde by malo byť Múzeum slovenského vyst'ahovalectva vybudované. Pôvodne zvažovaný pozemok v Petržalke nemá Magistrát hlavného mesta Bratislavy záujem zameniť za iný pozemok vo vlastníctva štátu.

Keďže aktuálne neexistuje reálna alternatíva umiestnenia múzea, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky predkladá materiál, ktorého cieľom je zmena účelu výdavkov v celkovej sume 13 680 000 eur na roky 2024 - 2032 pôvodne určených na vybudovanie Múzea slovenského vyst'ahovalectva a na zabezpečenie jeho fungovania a financovania na výdavky na tvorbu, šírenie, ochranu a prezentáciu kultúrnych hodnôt, ktoré zabezpečujú príspevkové a rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a prostredníctvom zriadených dotačných verejnoprávných fondov.

Detailný návrh prerozdelenia uvádzame v nasledovnej tabuľke:

ORG	ROK								
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
SNM	650 000	650 000	650 000	650 000	650 000	300 000	300 000	300 000	300 000
SF	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
SNG	450 000	350 000	350 000	0	0	0	0	0	0
SNK	250 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
PÚ SR	742 225	0	0	0	0	0	0	0	0
Fondy	287 775	0	0	350 000	350 000	0	0	0	0
Spolu	2 880 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Výdavky pre **Slovenské národné múzeum** (ďalej len „SNM“) v sume 350 000 eur sú určené na podporu investičných procesov. SNM spravuje rozsiahly majetok štátu pozostávajúci najmä z Národných kultúrnych pamiatok (ďalej NKP), medzi ktorými sú aj najcennejšie pamiatky na Slovensku, ako napr. Zámok Bojnice, Spišský hrad, Hrad Červený Kameň,

Kaštieľ Betliar, múzejné budovy v Bratislave a Martine, ale aj iné, v ktorých sú uložené vzácne zbierkové predmety. Správa zvereného majetku si vyžaduje osobitnú pozornosť a nemalé finančné prostriedky. Trvalým problémom je, že SNM nemá pravidelne k dispozícii vo svojom rozpočte finančné prostriedky, ktoré by mohlo podľa potreby operatívne a efektívne použiť na riešenie technického stavu budov, ich nevyhnutnej modernizácie, alebo aj na vypracovanie projektových dokumentácií na ich rekonštrukciu. Často sa stáva, najmä u NKP, že vznikne potreba riešiť technický stav objektov s cieľom vyhnúť sa ich zhoršeniu a možným haváriám, ale za daného stavu a nedostatku finančných prostriedkov ich nie je možné riešiť. Vychádzajúc z doterajších skúseností zo súčasného financovania považujeme za efektívnejšie, aby SNM malo každoročne vo svojom rozpočte cca 350 000 eur na riešenie týchto problémov, o ktorom by SNM rozhodovalo včas a efektívne podľa svojej potreby.

Výdavky na podporu investičných procesov sa od roku 2029 nerozpočtujú z dôvodu vyhodnotenia efektívnosti ich použitia, následne budú opätovne vyčíslené potrebné výdavky v súvislosti s investičným procesom, ktoré budú následne predmetom tvorby návrhu rozpočtu na nasledujúce roky.

Suma 300 000 eur pre SNM bude určená na Múzeum kultúry Rómov na Slovensku. Zmenou zriaďovacej listiny Slovenského národného múzea a účinnosťou od 1. januára 2024 vznikne samostatné Múzeum kultúry Rómov na Slovensku. Doteraz toto múzeum vykonávalo svoju činnosť v rámci SNM - Múzeí v Martine, organizačnej zložky SNM. Vytvorenie samostatného múzea dáva možnosť a príležitosť rozvoja dokumentácie histórie a kultúry Rómov na Slovensku v širšom rozmere a kontexte.

Výdavky pre **Slovenskú národnú galériu** (ďalej len „SNG“) na roky 2024 – 2026 sú určené na podporu investičných procesov v sume 100 000 eur a na výstavné projekty v pavilóne v Benátkach počas podujatia Bienále v Benátkach (La Biennale di Venezia). Bienále v Benátkach patrí k najprestížnejším medzinárodným podujatiam venovaným súčasnému umeniu a architektúre. Starostlivosť o pavilón t.j. výkon hospodárenia a prípravu projektov spojených s benátskym Bienále má SNG zakotvené v zriaďovacej listine a na základe medzištátnej dohody sa delí na finančnom pokrytí s českou stranou. Prevádzka pavilónu zahŕňa všetky práce spojené s údržbou, administratívou, bezpečnosťou, technickým vybavením a kontrolou stavu objektu. Výstavné projekty sú realizované na základe výberového konania a ich výsledok garantuje odborná porota. Náklady na prípravu a realizáciu výstavného projektu súvisia s prípravou, produkciou, marketingom a propagáciou, ako aj s deinštaláciou víťazného výstavného projektu. Očakávané výdavky na prevádzku a výstavný projekt v pavilóne v Benátkach na rok 2024 sú vo výške 350 000 eur a v rokoch 2025 a 2026 vo výške 250 000 eur.

Ďalšou dotknutou organizáciou je **Slovenská filharmónia**, ktorej z predkladaného materiálu vyplýva navýšenie výdavkov o 500 000 eur každoročne na financovanie Bratislavských hudobných slávností (ďalej len „BHS“). BHS patria k najvýznamnejším festivalom klasickej hudby v medzinárodnom kontexte. Sú jediným reprezentantom Slovenska v prestížnej Asociácii európskych festivalov so sídlom v Bruseli, čím výrazne podporujú

a zvyšujú kredit slovenskej kultúry a umenia v zahraničí. BHS si budujú významné postavenie od svojho vzniku v roku 1964. Najvýraznejšie sa však ich úroveň a povedomie dostávajú do popredia v posledných rokoch. Medzi takmer troma desiatkami koncertov sa predstaví každoročne okolo 8 zahraničných orchestrov svetového renomé a tiež zahraničných dirigentov a sólistov, ktorých mená sú na programoch najdôležitejších koncertných sál sveta. Popri prezentácii významných slovenských umelcov a orchestrov sú BHS jedinou platformou prezentácie zahraničných umelcov tohto žánru a spomenutej umeleckej kvality. Pri zvýšených nárokoch vo všetkých oblastiach je veľmi náročné udržať vysokú umeleckú kvalitu festivalu. Renomé Bratislavy a Slovenska je v oblasti hudby citované aj vďaka BHS, ktoré sa tak dostávajú na medzinárodnú kultúrnu mapu popri takým mekkám kultúry a hudby ako Viedeň či Praha, ale aj festival v Salzburgu. Rozpočet BHS je však v porovnaní s rovnako dôležitými podujatiami v okolitých krajinách najnižší. Festivaly tejto kategórie je nevyhnutné pripravovať s dvoj a viac ročným predstihom aj vzhľadom na turingy zahraničných orchestrov a tým ekonomickej možnosti využitia ich hostovania na BHS. Uvedené nie je možné dosiahnuť bez garantovanej výšky rozpočtu na niekoľko rokov dopredu.

Výdavky pre projekt Pro Monumenta **Pamiatkového úradu Slovenskej republiky** (ďalej len „PÚ SR“) na rok 2024 sú určené na financovanie 33 zamestnancov v celkovej sume 742 225 eur. Títo zamestnanci v súčasnosti v rámci organizačných útvarov odbor preventívnej údržby pamiatok a oddelenie digitálnej a grafickej dokumentácie plnia úlohy v reforme Plánu obnovy a odolnosti (POO), ktorý na konci roka 2023 skončí. V súvislosti s plnením cieľov POO sa vybuďovala široká databáza informácií o stavebno-technickom stave štátom vlastnených pamiatok, ktorú je žiadúce a potrebné dopĺňať a udržiavať v aktuálnom stave. Rovnako je potrebné pokračovať v plnení úloh projektov Pro Monumenta I a II v rámci ich trvalej udržateľnosti, ktorá je zmluvne stanovená. Na to, aby bolo zaistené kontinuálne pokračovanie fungovania čerstvo zavedeného systému preventívnej údržby pamiatok a to najmä tých, ktoré sú vo vlastníctve štátu a štát zodpovedá za ich zachovanie, či obnovu, je nevyhnutné stabilizovať tím odborníkov, ktorého odborná spôsobilosť, zručnosti a praktické skúsenosti sa roky cizelovali do súčasnej vysokej úrovne. Pro Monumenta vykonáva veľmi dôležité profesné činnosti pre záchranu kultúrneho dedičstva.

O navýšení výdavkov na financovanie miezd a odvodov pre PÚ SR od 1. 1. 2025 predkladaný materiál nepojednáva z dôvodu, že od roku 2025 očakávame navýšenie príjmov. V tejto súvislosti následne Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky požiada o navýšenie výdavkov pre dotknutú organizáciu v sume rovnajúcej sa zvýšeným príjmom.

Výdavky v sume 250 000 eur na rok 2024 a následne 200 000 eur od roku 2025 pre **Slovenskú národnú knižnicu** sú určené na financovanie digitalizačného pracoviska.

Výdavky v sume 287 775 eur v roku 2024 a 350 000 eur v rokoch 2027 a 2028 sú určené na navýšenie príspevku pre **zriadené dotačné verejnoprávne fondy** na podporu umeleckých aktivít, kultúry a kreatívneho priemyslu a na podporu a rozvoj audiovizuálnej kultúry a priemyslu.

Zároveň dopĺňame, že výdavky v sume 520 000 eur na rok 2023 určené na Vybudovanie múzea slovenského vystaahovalectva boli rozpočtovým opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky kapitole Ministerstva kultúry Slovenskej republiky viazané.

Materiál bude mať negatívny, ale rozpočtovo zabezpečený vplyv na rozpočet verejnej správy, nebude mať žiadny vplyv na informatizáciu spoločnosti, životné prostredie, sociálne vplyv a vplyvy na podnikateľské prostredie. Všetky tieto vyššie uvedené faktory sú konkretizované v doložke vybraných vplyvov, ktorá je súčasťou materiálu.